

Overordnede økonomiske mål 2021 – 2023

Kort bakgrunn

Medielederne i de store konsernene er ved årsskiftet 2020/2021 relativt optimistiske for fremtiden. Papirfrekvensen kan gå ned over tid, men digitale abonnementsinntekter er godt på vei oppover.

Det foregår knoppskyting og nyetableringer over hele landet. F eks. har Amedia etablert Nidaros og Avisa Oslo. Ved inngangen til 2021 skal Dagbladet TV ansette nye journalister og Schibsted melder at Aftenposten, Stavanger Aftenblad og Bergens Tidende skal øke den redaksjonelle staben. Polaris etablerte Steinkjer24 høsten 2020 og Trønderavisa svarte med å reetablere lokalkontoret sitt, og har også etablert iLevanger.no.

Medlemsutvikling og kontingentinntekter

Medlemstallet har stabilisert seg den siste 2-årsperioden, men totaltallet gikk likevel ned fra 7974 ved inngangen til 2019 til 7879 ved inngangen til 2021. Mens vi mistet 643 medlemmer i årene 2015-2016, og 346 medlemmer i årene 2017-2018, var altså nedgangen på 95 i årene 2019-2020. Det skjer en relativt stor utskiftning av medlemsmassen hvert år. I årene 2019 og 2020 hadde vi totalt 1515 nyinnmeldinger og 1664 utmeldinger.

Etter et par år med inntektsnedgang på grunn av synkende medlemstall, økte kontingentinntektene svakt igjen i 2018. Oppgangen fortsatte i 2019 med regnskapsført kontingent på totalt 43,7 millioner kroner, en oppgang på vel 300 000 kroner fra 2018. I skrivende stund er 2020-regnskapet ikke klart, men vi forventer økte kontingentinntekter både i 2020 og 2021.

Økonomiske endringer

2020 ble et svært spesielt år, også for NJs økonomi. Færre fysiske samlinger som møter, konferanser og kurs gav store besparelser på reise og overnatting/bespising. Selv om dette er en ekstrem periode, kan vi forvente at det blir flere digitale møter og færre fysiske, også når pandemien er over. Avkastningen på NJs midler ser også p.t. ut til å bli god (dette vil framkomme i årsregnskapet for 2020).

NJ har foregående periode investert i digitale verktøy som både skal gi medlemmene og de tillitsvalgte bedre tjenester og en mer effektiv drift av sekretariatet, og dette er en utvikling vi må fortsette. Vi vil trolig se langvarige effekter av at vi nå tvinges til å avholde digitale møter, slik at dette også vil gi færre reisekostnader for framtida.

Det er opprettet en ny stilling for å bedre ressursene til NJs kommunikasjonsarbeid, noe som har vært ønsket i lang tid.

1G-forsikringen som gav en liten utbetaling ved et medlems død, ble avvirket i perioden, noe som gir en innsparing på 1,2-1,3 millioner kroner pr år.

Deler av tilskuddet til Journalisten er flyttet fra kontingentmidler til vederlagsmidler ettersom nettutgaven kommer alle rettighetshavere til gode.

Ingen konflikter, ingen bruk av konfliktfondet

NJ har ikke vært streik i siste landsmøteperiode, og konfliktfondet står som ved inngangen til perioden.

Risikoprofilen på konfliktfondet ble endret forrige landsmøteperiode, for å øke forventet avkastning. Landsstyret har de siste årene valgt å disponere finansinntektene fra fondet til NJs drift, i tråd med landsmøtets vedtak fra 2015, og dette vurderes fra år til år.

Driftsregnskapet for NJ for 2020 forventes i skrivende stund å vise et stort overskudd pga lavere reiseaktivitet i koronaperioden. Sekretariatet vil foreslå at en andel av dette overskuddet tilføres konfliktfondet i forbindelse med årsavslutningen i mars 2021.

Pandemien har gitt lavere aktivitet og bruk av vederlagsmidler

NJ forvalter opphavsrettsmidler på vegne av medlemmer og andre rettighetshavere på området.

«Vederlaget for kopiering forutsettes disponert til kollektive formål, eventuelt også til fordeling blant rettshaverne i form av stipend, sosial støtte o. l.».

Ot prp. nr. 54 (1978-79)

Gjennom flere år har det vært en målsetting å benytte mer av fondet til beste for opphaverne. Landsmøtet 2019 gjorde vedtak om at bruken av midlene skulle trappes opp. Som varslet til forrige landsmøte, er det i perioden opprettet en stilling som skal gi bedre koordinering og innholds-planlegging for journalistfaglige konferanser og møter. De årlige budsjetterte beløpene for stipender for deltakelse på journalistfaglige konferanser er økt betraktelig. Det samme er budsjettene for journalistfaglige aktiviteter. I 2020 har pandemien gjort at budsjettene dessverre ikke ble brukt opp, og det er i 2021 satt av raust med midler som kan brukes til konferanser og stipender når det igjen er mulig å reise. Det bør også vurderes om det kan gis stipender til andre formål enn hittil.

Pressens Hus åpner våren 2021. NJ deltar i huset for å bidra til det journalistfaglige løftet som huset skal gi, og NJs andel av felleskostnadene tas fra vederlagsmidlene.

Journalistens økonomi

Økonomisk var 2020 et krevende år for Journalisten. Koronakrisen rammet stillingsmarkedet hardt, men stram kostnadskontroll gjorde at redaksjonen klarte seg bedre enn man kunne forvente. Fallet i annonsemarkedet har medført at redaksjonen i 2020 laget to papirutgaver i stedet for de planlagte fire. Journalisten har gått med overskudd de tre siste årene, og målet er positive tall også fremover.

NJs formålskapital gir rom for aktivitet

Størsteparten av NJs formålskapital (egenkapital) er belagt med restriksjoner. Konfliktfondet og vederlagsfondet er de to store fondene. Den frie formålskapitalen (egenkapitalen) kan imidlertid landsstyret velge å bruke på drift eller andre særskilte prosjekter. Den vil trolig øke ekstraordinært i denne perioden pga lavere reise- og møteaktivitet under pandemien. Det gir rom for å øke aktiviteten igjen når smittesituasjonen gir muligheter for det.

Grønne endringer i forvaltningen av NJs midler

Som et ledd i å gjøre NJ til en mer klimavennlig og grønnere organisasjon, vedtok landsstyret i perioden å gjennomgå forvaltningen av NJs midler. Vurderingen konkluderte med at obligasjonene allerede hadde en klimavennlig plassering. Landsstyret vedtok å flytte midler fra ett aksjefond til et *etisk* aksjefond. Og sekretariatet flyttet, etter fullmakt fra landsstyret, midler fra et norsk aksjefond til et *fossilfritt* norsk aksjefond.

Vedtektene fastsetter at: «*Landsstyret skal til enhver tid sørge for at NJs midler plasseres slik at hensynet til avkastning og sikkerhet balanseres best mulig.*»

Landsmøtets vedtak påvirker økonomien

De vedtak landsmøtet gjør påvirker NJs framtidige økonomi. Dersom det ved dette landsmøtet i 2021 gjøres vedtak om større organisatoriske endringer, vil det være behov for å stille midler til disposisjon for dette arbeidet, som er større enn det som kan tas på normal drift. Det er rom i NJs formålskapital (egenkapital) til å ta en slik investering på et eget prosjekt.

Om forslagene

Landsstyret og sekretariatet anser ikke at det er behov for å gjøre store endringer i de overordnede økonomiske målene fra perioden 2019-2021 og til den neste. Det er en styrke for organisasjonen at det er stabilitet i økonomien.

Ved inngangen til neste landsmøteperiode er det imidlertid større usikkerhet, knyttet til at vi er inne i en pandemi, noe som gjør at vi ikke vet hvor store mulighetene blir for større konferanser og reiseaktivitet.

Det foreligger dessuten forslag til dette landsmøtet som kan innebære større organisasjonsmessige endringer den neste perioden. Derfor er det viktig at landsstyret har fleksibilitet til å gjøre nødvendige endringer for å møte den situasjonen som kommer.

NJ går ut av 2020 med store besparelser, og starten av 2021 ser også til å innebære lavere reise- og møteaktivitet. Dette gir rom for å bruke de innsparte midlene til medlemmenes og organisasjonens beste når det igjen blir mulig, til aktiviteter, investeringer og evt vedtatte organisasjonsendringer.

Landsstyret foreslår at NJs landsmøte 2021 vedtar:

1. Overordnede økonomiske mål for perioden - driftsbudsjettet

Norsk Journalistlags økonomi gir rom for et høyt aktivitetsnivå. Ressursbruken skal bygge opp under NJs formål og de vedtak landsmøtet gjør, særlig knyttet til tiltaksplan og program.

Kostnader til driften av organisasjonen skal stå i forhold til inntektene, men innsparte midler under pandemien gir muligheter for å øke aktiviteten når det igjen er mulig å gjennomføre konferanser og fysiske reiser og møter. Større økonomiske investeringer kan belastes egenkapitalen.

Hele organisasjonen skal ha et bevisst forhold til ressursbruken og ha en nøktern innstilling til kostnadene knyttet til drift og aktiviteter.

Landsstyret må være forberedt på nødvendige, kostnadskrevende og raske omstillinger dersom den økonomiske situasjonen eller andre forhold tilsier det.

Prioriterte økonomiske områder:

- **Organisasjonsstrategi**
Tillitsvalgte og sekretariat skal i perioden arbeide med å utvikle organisasjonens strategi og tilbudet til medlemmene. Dette prosjektet er en investering i organisasjonen som kan tas utenfor det vanlige driftsbudsjettet.
- **Styrket politikkutforming**
Både bransjen og samfunnet er inne i en brytningstid og NJ skal bruke ressurser på å utvikle god politikk og løsningsforslag både for mediene og for medlemmenes lønns- og arbeidsbetingelser.
- **Kompetansebygging**
Kompetansebygging skal prioriteres høyt, så vel for medlemmene i sitt arbeid, som tillitsvalgte i sin rolle, og for sekretariatet.
- **Digitalisering av organisasjonen**
Organisasjonen skal fortsette arbeidet med å digitalisere virksomheten både i sekretariatet og overfor medlemmene. Digitale møteplasser og andre verktøy trygger NJ som en moderne organisasjon.

2. Overordnede økonomiske mål for perioden – kollektive vederlagsmidler

For å sikre at vederlagsmidlene kommer rettighetshaverne til gode, er det et mål at bruken av vederlagsfondet skal trappes opp slik at fondet når et nivå på ett års inntekter.

Landsstyret vedtar det årlige vederlagsbudsjettet.

Aktiviteter som finansieres av kollektive vederlagsmidler, er

- Journalistfaglige tiltak/lokalt, regionalt og nasjonalt – herunder arrangementsstøtte og en stilling som bidrar til gode aktiviteter
- Reisestipend – som fordeles direkte til rettighetshaverne
- Konferansestipend – fordeles direkte til rettighetshaverne, knyttes til sentrale og regionale journalistfaglige konferanser
- Institutt for journalistikk – NJs andel
- Arbeidsgiverandelen i Fri-STUP-ordningen
- IJ-kurs for frilansere
- IJ-kurs for arbeidsledige
- Medierettsarbeid
- Opphavsrettsarbeid
- Journalistpriser
- Pressens Hus – NJs andel

Andre kostnader

Utover dette kan landsstyret vedta hvilke utgifter som kan dekkes over vederlagsbudsjettet, i tråd med føringene for vederlagsmidlene.